

[Lange.]

som det ærede Medlem sagde i anden Forbindelse, det døde Øre til.

Men det er for øvrigt meget lidt afgørende, hvem der først har forudset, at denne Krise vilde komme. Det afgørende er jo, om man kan finde de rette Midler til at afbøde de Vanskeligheder, Krisen fremkalder, og i det hele mildne Krisens Forløb. Men dér er Spørgsmaalet, om en Lovgivning som denne virkelig er et virksomt Middel til at imødegaa Krisen. Man kan neppe tvivle om, at det i mange Henseender er i høj Grad betænkeligt at gennemføre Lovgivningsforanstaltninger som de her foreslaaede. Jeg tror, at alene det, at en Regering forelægger et saadant Lovforslag, har visse skadelige Virkninger overfor Udlandet, som vi desværre i høj Grad har maattet henvende os til, naar det har drejet sig om at opnaa den Kredit, som har været nødvendig, for at Erhvervslivet kunde arbejde. Naar man alligevel har fremsat dette Lovforslag, er det naturligvis et Udtryk for, at man i store Kredse, og særlig i store Kredse indenfor Landbruget, ønsker en saadan Lovgivning og tror paa, at den vil være til Gavn for de Folk, som i Øjeblikket har de store Vanskeligheder at kæmpe med. Men Spørgsmaalet er, om Fordelene ved en saadan Lovgivning opvejer den Skade, som der efter min Mening ikke kan være nogen Tvivl om, at Gennemførelsen af en saadan Lovgivning medfører.

I stor Udstrækning gives der allerede nu Betalingshenstand. En Lov som denne vil paa meget vigtige Omraader slet ikke kunne bidrage til, at der bliver givet større Betalingshenstand, end der allerede gives. Den højtærede Justitsminister vil fra sin Virksomhed som Kreditforeningsdirektør vide, at Kreditforeningerne og ligeledes Hypotekforeningerne er overordentlig imødekommende med at give Betalingshenstand, og der er ogsaa andre Pengeinstitutter, som for Tiden, mere eller mindre frivilligt maaske, yder stor Betalingshenstand. Kreditor er i Øjeblikket i mange Tilfælde tvunget til at yde Betalingshenstand, og i andre Tilfælde kan man sige, at Debitor selv tager sig Betalingshenstand, fordi Kreditorerne i de allerfleste Tilfælde under de nuværende Forhold uhyre nødig gaar til at overtage Ejendommen. Man kan maaske endda sige, at Kreditorerne i endnu højere Grad end Debitorerne haaber paa, at Fremtiden skal forme sig saaledes, at Laantagerne, Ejendomsbesidderne, igen faar

Mulighed for at opfylde og indfri deres Forpligtelser.

En Undersøgelse, som vel sagtens vil finde Sted i det Udvalg, der vil blive nedsat om Sagen, vil sikkert konstatere, at det, jeg her har fremhævet, er ruldkommen rigtigt, og derfor vil efter min Mening Nytten af Gennemførelsen af et Forslag som dette være i høj Grad tvivlsom, hvormod Skaden vil være sikker, særlig naar man tænker paa vort økonomiske Forhold til Udlandet. Jeg frygter for, at man ved en Lovgivning som denne let kan komme til at forøge Vanskelighederne i Stedet for at afbøde dem. Dertil kommer, at Lovforslagets Enkeltheder efter min Mening i flere Henseender er uheldige og uklare og maa — som den Slags Bestemmelser naturligvis maa — give Anledning til megen Vilkaarlighed.

Man har i det andet høje Ting indført en ny Paragraf, § 2, i hvilken det bestemmes, at ogsaa Haandværkere, der bor udenfor en Købstad, skal medtages under denne Moratorielovgivning. Det er naturligvis ud fra den rigtige Betragtning, at de økonomiske Vanskeligheder rammer ikke alene Landbruget, men ogsaa andre af Landets Erhverv. Men jeg ved ikke, naar man vil udvide Omraadet for denne Lovgivning, hvorfor man saa har indskrænket det til Haandværkere. Der er da ogsaa andre næringsdrivende, som i høj Grad paavirkes direkte af Krisen og indirekte, fordi de staar i Forretningsforbindelse med det kriseramte Landbrug. Jeg ved heller ikke, hvorfor man, naar man tager Haandværkerne med, da indskrænker sig til Haandværkere, der bor udenfor en Købstad. I mange Tilfælde maa da Krisen ramme lige saa stærkt de Haandværkere, der bor f. Eks. i en lille Købstad, som de Haandværkere, der bor i en stor og købstadlignende Landkommune.

I § 3 bestemmes, at det paagældende Udvalg, der bestaar af Dommeren og Amtsudvalget, afgør, om den Skyldner, der søger Henstand, er solvent eller ej. Det bliver en meget vanskelig Opgave for dette Udvalg. I Øjeblikket, hvor Værdierne er i saa høj Grad svømmende, vil det efter min Mening være overordentlig vanskeligt for Udvalget at afgøre, om en Laantager er solvent eller ej. Jeg tror, det er en Afgørelse, der meget ofte vil blive truffet paa en vilkaarlig og uensartet Maade i de forskellige Dele af Landet.

I § 4 bestemmes det, at der kun undtagelsesvis bør gives Henstand med Ydelser